

UNHA LAGARTA MOI RABUDA

(CONTOS DO TIO-VIVO)

Xosé Salvadores

O seu longo rabo dalle nome a esta lagarta.

As lagartas son pequenos saurios que viven en lugares onde teñen alimento, un buraco onde agocharse e unha solaina onde tomar o sol. Pertenecen á familia dos lacértidos e son moi áxiles e asustadizas. Hai lagartas diferentes que habitan no noso país e diferencíalas non sempre é doado, depende do interese que poñamos en distingui-las, pero hai unha que, con só vela, apréciase que é distinta do resto. Trátase da lagarta rabuda (*Psammotriton alpinus*).

Puxéronlle rabuda non polo mal carácter, senón por ter o rabo moi longo. Efectivamente, ao observala na natureza vemos unha lagarta que non se sabe ben onde acaba, é difícil verlle a cabeza e o rabo enteiro ao mesmo tempo, xa que sempre haberá algún obstáculo que nos impida vela por completo. Cando cambia de posición darémonos conta de que unha longa cola acompaña a este animal de aspecto ben atractivo e elegante.

As escamas dorsais son grandes, triangulares e bicudas.

A cola é, pois, unha das características que axuda a diferencíala, pero hai máis: as súas cores e a súa disposición. A lagarta rabuda ten dúas liñas abrazadas pintadas ao longo do corpo que son ben visíbeis. A banda que queda entre as liñas é escura e nos machos pode estar moteada de negro ou reticulada. As cores dorsais poden variar dende un pardo claro a un marrón escuro pasando por diferentes tons de verdes nos machos que indican estados de ardor sexual. As liñas lonxitudinais nos ambos lados do corpo son un bo indicativo, pero outra seña que a fai diferente é a zona ventral moi clara e con irisacións, a cal lle dá aspecto de ser un animalíño moi limpo e pulcro.

Porén, se estas señas non chegaran para identificala, aínda hai máis: é laranxa! Si, temos na nosa fauna unha lagarta laranxa. A lagarta rabuda non é evidentemente toda ela alaranxada pero, parcialmente, presenta esa cor tan aparente e leda. As patas posteriores e onde nace a cola están tinguidas desa cor, e o macho, cando anda en celo, tamén ten a gorxa e os lados da cabeza laranxas, chegando incluso a vermellos.

A esta pequena xoia dá gusto mirala, creo que ten atractivo incluso para a xente que lle dan noxo este tipo de animalíños. Se temos a sorte de podela observar de preto ten outra característica propia deste xénero: as escamas. As dorsais son grandes, con forma de triángulo e bicudas cunha quilla central.

Digo, de ter o privilexio de vela de preto, porque non é doado, primeiro hai que atopala. As súas cores fan que se

A zona ventral da lagarta rabuda é clara e con irisacións.

confunda moi ben co chan no que pasa desapercibida. Despois, como ela sabe o da camuflaxe, se nos aproximamosponse queda nun primeiro momento pero logo sae a fume de carozo, en canto nos achegamos e traspasamos o límite da tolerancia. E como corre a condenada! Non son de adorno as lonxuísimas extremidades que gasta.

Por se non abondasen os datos para facela inconfundíbel, din que cando se consegue coller emite uns xemidos audíbeis, e outro tanto fan no seu comportamento reprodutor.

A lagarta rabuda é termófila. Está sempre activa nos anos clementes e dende o mes de abril pode ter varias postas, que falla lle fan para garantir a continuidade da súa especie, ten abondosos depredadores: cobras, lagarteiros ou mesmo lontras. Non é moi abondosa en Galiza. Está relacionada co clima mediterráneo, polo que, falta na zona de grande influencia atlántica.

As que eu vin e fotografei estaban en Covas de Quiroga e en Covas de Rubiá, polo que para min, de momento, serán as lagartas rabudas das Covas.

* Para máis información: Anfibios e réptiles de Galicia de Pedro Galán Regalado e Gustavo Fernández Arias. Editorial Xerais. Vigo 1993.